

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**Кафедра технологічного обладнання харчових
виробництв і торгівлі**

ПРЕВЕНТИВНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

МАТЕРІАЛИ

**Міжвузівського круглого столу, присвяченого
Всесвітньому дню охорони праці**

(м. Полтава, 28 квітня 2017 року)

**Полтава
ПУЕТ
2017**

УДК 331.45
П71

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Науковий керівник семінару та відповідальна за випуск:

Л. І. Маніна, к. т. н., доцент кафедри технологічного обладнання харчових виробництв і торгівлі Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Превентивна безпека людини в сучасних умовах : матеріали
П71 Міжвузівського круглого столу, присвяченого Всесвітньому дню охорони праці (м. Полтава, 28 квітня 2017 року). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 86 с. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-277-8

У збірнику представлено тези доповідей, заслуханих та обговорених на засіданні Міжвузівського круглого столу, присвяченого Всесвітньому дню охорони праці 28 квітня 2017 року.

УДК 331.45

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

ISBN 978-966-184-277-8

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2017

18. *Gayvoronska Z. M., Manina L. I., Stetsenko V. V.* Problems of environment hazard in Ukraine and abroad.
19. *Манина Л. І., Єльніков А. С.* Безпека людини – показник ефективності роботи підприємства.
20. *Пазич І. О.* Державна політика України з питань охорони праці в умовах євроінтеграції.
21. *Манина Л. І., Бондар-Підгурська О. В.* Феномен «вартість життя людини» в контексті сталого соціально орієнтованого розвитку економіки.
22. *Овчаренко О. М.* Мониторинг эмоционального здоровья персонала как способ повышения эффективности современных предприятий.
23. *Смирнова В. Г.* Оцінка стану пожежної безпеки Полтавської області.
24. *Manina L., Stetsenko V., Salov A.* Psychological aspects of safety for enterprise activity.
25. *Герман Н. В., Манина Л. И., Апостолова А. С.* Психологическая адаптация человека к условиям труда.

ОЦІНКА СТАНУ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В. Г. Смирнова, к. геогр. н., доцент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

Пожежна безпека – це стан захищеності особи, природи, майна, суспільства від пожеж. Забезпечення пожежної безпеки є однією з важливих функцій держави. Досягненню пожежної безпеки сприяє вірний облік пожеж та їх наслідків, інформаційне забезпечення в галузі пожежної безпеки.

Щороку на території Полтавської області відбувається біля двох тисяч пожеж. Незначна частина з них (менше 1 %) має природне джерело походження. До природних належать лісові пожежі, що виникають внаслідок прямих ударів блискавки (розрядів атмосферної електрики), самозаймання торфу, вугілля тощо. Такі пожежі призводять до матеріальних та екологічних збитків і зрідка призводять до людських жертв.

Більшість пожеж має антропогенний характер, тобто прямо чи побічно пов'язані з людським чинником, з пожежонебезпечною діяльністю людини або невтручанням людини з метою запобігання пожежонебезпечних ситуацій. Аналіз статистичних даних по пожежам у Полтавській області за 2006–2016 роки показав, що їх причинами були: необережне поводження з вогнем (50–65 %); порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації електроустановок (19–27 %); порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації печей та теплогенеруючих установок (8–13 %); підпали (3–6 %); несправність виробничого обладнання (біля 1 %) та інше. За останні роки частішими стали пожежі через несправність виробничого обладнання, що свідчить про значну його зношеність і відсутність належного контролю на підприємствах.

Аналіз абсолютних показників кількості пожеж на території області демонструють стійку тенденцію до зростання з найвищим значенням у 2015 р. Найбільше пожеж спостерігається у містах Полтава, Кременчук та у Полтавському районі. За остан-

ні роки помітна тенденція до поступового зростання абсолютної кількості пожеж в містах.

Розрахований нами відносний показник загальної кількості пожеж показав також поступове їх зростання від 0,6 пожеж на 1 000 жителів області у 2007 р. до 1,63 пожежі у 2015-му. При цьому найбільше значення відносного показника спостерігається не у містах, а у сільських районах. Наприклад, у 2016 р. на 1 000 жителів м. Полтави приходилось 0,8 пожеж, а на 1 000 жителів Чутівського району – 1,4, Хорольського – 1,3 пожежі. Тому дуже важливим є технічне вдосконалення районних пожежних служб, створення органами самоврядування добровільних пожежних загонів тощо.

Переважна більшість пожеж у Полтавській області траплялась у приватних квартирах, будинках громадян. Кількість пожеж на підприємствах та в організаціях змінювалась від 28 до 74 і мала чітку тенденцію до скорочення. Однак на фоні загального скорочення кількості підприємств у Полтавській області, таке зменшення кількості пожеж не свідчить про поліпшення стану протипожежної безпеки у виробничій сфері.

Кількість загиблих на пожежах за розглянутий період теж зростала. Середнє значення показника загиблих на пожежах у Полтавській області складало 5,3 загиблих на 100 тисяч населення, що відповідає середньому по Україні значенню, проте майже у 3–8 разів перевищує такий же показник для країн Європи (Велика Британія – 0,6, Франція – 0,7, Польща – 1,4). Ще один показник: кількість загиблих на 100 пожеж також демонструє значне перевищення над показниками Європейських країн. Наприклад, у 2016 році у Полтавській області цей показник склав 5,8, тоді як у Франції – 0,1, а в Польщі – 0,4.

Отже, сьогодні Україна займає одне з провідних місць у Європі за кількістю пожеж та негативних наслідків від них. Показник загибелі людей, у розрахунку на 100 тис. населення в Україні і у Полтавській області, перевищує такий же показник для провідних країн Європи у 3–8 разів.

Рекомендуємо службам ДСНС здійснювати аналіз пожежної ситуації не тільки в абсолютних, а й у відносних показниках.

Кондель В. М., Лобода Д. О. Дослідження стійкості елементів конструкцій для запобігання надзвичайним ситуаціям	42
Дикань С. А. Прекаріат і прекаріальні умови праці в Україні	45
Вахтін С. Р., Маніна Л. І. Правове забезпечення безпеки праці людини на виробництві	49
Бичков Я. М., Молчанова Н. Ю. Аспекти превентивної безпеки людини в Україні.....	52
Gaivoronska Z. M., Manina L. I., Stetsenko V. V. Problems of environment hazard in the world and in Ukraine	54
Маніна Л. І., Єльніков А. С. Безпека людини – показник ефективності роботи підприємства.....	61
Пазич І. О., Рябко І. П. Державна політика України з питань охорони праці в умовах євроінтеграції	63
Маніна Л. І., Бондар-Підгурська О. В. Феномен «вартість життя людини» в контексті сталого соціально орієнтованого розвитку економіки	66
Овчаренко О. М. Мониторинг емоціонального здоров'я персонала как способ повышения эффективности современных предприятий	68
Смирнова В. Г. Оцінка стану пожежної безпеки Полтавської області.....	71
Manina L., Stetsenko V., Salov A. Psychological aspects of safety for enterprise activity	73
Герман Н. В., Манина Л. И., Апостолова А. С. Психологическая адаптация человека к условиям труда	78

Наукове видання

ПРЕВЕНТИВНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

МАТЕРІАЛИ

**Міжвузівського круглого столу, присвяченого
Всесвітньому дню охорони праці**

Головний редактор *М. П. Гречук*
Комп'ютерне верстання *Г. А. Бжікян*

*Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 5,0.
Зам. № 087/1042.*

*Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81*

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.*